

ՍԻՐԱՀԱՐԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ

1

Քունը էգիլ է,
Աչքը առիլ է,
Յարը էգիլ է,
Տուռը գայնիլ է:
Ինչ կիզեքի,
Յարին էշթա,
Ինչ կիզեքի,
Քունին էշթա:

Քունը էշթանը,
Մեմալ կուկա,
Յարն էշթանը,
Մեմալ չի կա:

2. ԱՂՋԿԱ ԵՐԳԸ²

Բազիս դազը նստեի,
Մազիս դազեն նայեի,
Բազիս դազեն անցնեիր,
Բազիս ձազեն նայեի.
Սիրազանիս ջամփան նայեի.
Ինքս տիմացը էլնեի.
Թուշրս թուշին քրսեի,
Սիրազանիս ջամփան նայեի:

3

Ախլիդ, անունդ ասա,
Կնա՛, մամայիդ ասա.
Մեզն ասիմնը, էրզուս դուր,
Մեմը թուշեդ րաքնեի դուր:

4 ԳՐԴՐԻՋԻՆ ԵՐԳԸ

Թոփտի կեղի անվախ քաջն իմ,
Ահը-մահը ինձ համար չէ.
Երր որ հեձնիմ ալաման ծիս,

1 Այս երգի նոտագրված օրինակը տե՛ս սույն
գրքում. Մ. Լյուկեճյանի ժողովածուն:
2 Այս երգի նոտագրված օրինակը տե՛ս սույն
գրքում. Մ. Լյուկեճյանի ժողովածուն:

Թոփտի. Չալթըր ոտքիս դազն ին:
Ալաման ծիս էգեռ գարգաձ.
Ծիս վրան հարփաձ բառգաձ
Խալմուխ խամշին թևես գախաձ.
(Խալմուխ խամշին խալիզես գախաձ),
Չարցու թախըմ էրզու սաժին.
Գըզրիջ դասին՝ ձառ զնգաձ
Ահ ու մահն չըվախեցաձ:
Թոփտին. Չալթրըր շաղ ման էգա.
Սրդիս սիրաձ յարը չկդա:
Սուլթան Սալան ուխտին տուռը.
Դեսա մեզին, վառվեց սիրդս.
Միդքես անցուցի՝ էշթալ. բաքնեի.
Գարմիր-քերմազ վաշտ թուշերեն.
Ինքս ինձիմեն ամըշնալով,
Մադին թելին ձեռք չի դվի:

Արար աշխարհ կուլխուս մթնաձ
Ծիս հեձա, հըռշման տառժա,
Ուժին դորա արուլ տվի,
Հորսուզու տեմ հասա Թոփտի:
էգա ասի՝ րարա-մամա.
Սիրդիս ուզած յարիս կդա,
Դվեք ինձի ծեր օրհնություն,
Անգից անցեք արարություն:
Պարե դեցիր. րարա-մամա,
Իրիզվան շանգի դունը գրլամ,
Պարե գեցիր. րարա-մամա,
էշթամ մեմը. գահա դեսնիմ:

«Կտրիճի երզը» դրված է 1907 թ. Թեո-
դորոս Ալեքսանի Սերիդյանի կողմից և
տպագրված է աշայ համայնքում» նույն թվա-
կանին: Հեղինակը իսկապես սիրահարված է
եղել Մեծ Սալացի աղջկա վրա:

5

Վառուշը իդոեիեդ կնաց,
Սիրդը շաղ պան ուղաց.
Իրեն Բողոսին գեսաձ-չրդեսաձ,
Օխտր փոռթակալ ուղաց:

Խալքարը կնաց ոչխարի,
 Վառուշը մնաց օրֆարի:
 Վառուշին տուող ֆողա էր,
 Բողոսը մեղք աղա էր:
 Վառուշին շերտ խուռմա էր,
 Բողոսին մաղր բուռմա էր:
 Վառուշին հաքածը բրոնի էր,
 Բողոսին խելքը թրոնի էր:
 Վառուշին հաքածը խումաշ էր,
 Բողոսին սիրդը դրմաշեր:

Հարա, Մաշինկա, վղևիս իս.
 — Ես Սուրբ Խաչի բախշան իմ.
 Հետո՞ք բարրար ի՞նչ առիր.
 — Սամվար, չայնիկ, կռավասու:
 — Կռավասուդ լան արա,
 Ինձի բովդ դեղ արա:
 — Յոռղսն, դոշակ, կռավատ,
 Այրի, բուռղինք բռահաթ:
 Հետո՞ք բեր փութակալ, խնձոր,
 Որ թուշերս ըլան դրոք:

8 ՎԱՌՈՒՇ ՅԱՆԴԱՆ

Էրդու խալքի տիմաց-տիմաց,
 Վառուշ յանդան ոչթան նստած.
 Մեղր դրդանչև— օբերիսь,
 Մեղալը դրդանչև— օսтерегивъ.

Մեղքեն զըբաշե, նազ գանե,
 Թուշեն կըբաքեն, հազ գանե:

9 ԼԻՐԻԿԱԿԱՆ ՔԱՌՅԱԿՆԵՐ՝

Հեռուն դեսա բեղի,
 Ջերմագ վարդ գիղցա բեղի,
 Հող անելու լըխըյմշեցի,
 Ուրիշին գեր արի բեղի:

Դիմացեն ֆենեռ կուկար,
 Գլխուս գալիք ինչե՞ր գար.
 Դահա դարիքս փոքր.
 Գլխուս ինչե՞ր բիդի գար:

Դիմաց-դիմաց ին խանեներս,
 Քովերն ալ խանութներս,
 Դուն հողեն ե՛լ, ես հոսեն,
 Քոռանան դուշմաններս:

Բախշաները դըբալինք,
 Դեսոք դեղեր դըսիրինք.
 Մեղի դասին դարասուցի.
 Մենք խոնշմա դըսիրինք:

Այս շորս քառյակների մեջ պանեա և
 պարասուցիս խոսքերը վկայում են նրանց
 դրիմյան ծագումը:

6 Այս քառյակները մենք ստացել ենք Մկրտիչ
 Հովսեփյանից: